

הבנין אלא כנגד העצות, כל מה שהם יושבים ומחשבים בלבבם לבנות עלינו דיק, ולכלות יגו הוא הורס עצתם.

כמצב החומרי כן גם מצב המוסרי לא הושב בשנה הזאת, ועוד הודע בארץ הצפון ע"י בני אדום אשר מקרבנו יצאו, האומרים גם הם "רוששנו", נשוב ונבנה חרבות, נחריב את שארית פלימת בנינו דת ישראל, ומחורבנם נמלא אוצרות הכפירה. רעיון דוח חוללו כופרים זה כמה ואחריהם חחרו החזיקו הלאומים וכל המחזיקים בהם, לכונן בארץ ההיא בית מדרש רבנים, אשר יקראו לו סעמי נאריום, ואשר ממנו תצא תורת וידיה על ראשה, ורבנים ריקים מתורה וד"א ומלאים כפירה כרמוק, אשר יאלצו בני ישראל לפנות מקום להם לשבת כסאות למשפט. נגד הרעיון הזה לחמו שלומי אמוני ישראל בכל כחם, ורחוק ה' מצאת לפעולה; כי ברמעות שלישי פעל הרב הגאון הצדיק המנוח מוה"ר יצחק אלחנן זצ"ל מראש החותמים על כתב הבקשה כי ימשך ידו ממנו ונגד יתר החותמים התיצב כצר הקנאי לדתו ומסורת אבותיו, הכהן הגדול מאחיו הגביר המנוח מוה"ר ב' כצנעלנאוהו ז"ל, ובכחו העז הפר מחשבתם. אך בשנה הזאת אכרנו בעונינו את שניהם, את הגדול כנאוני ישראל בארץ ההיא, וירחים אחדים לפניו את הגדול בכבדיה וגבוריה הלוחמים בעד דתנו ואמונתנו, ויתחזקו המהרסים וירחיבו גבול הרשעה, ויחדשו בקשותיהם, ובתחבולות און ומרמה, אשר ישמשו בהם, הם מקיים לבנות את הסעמינאריום, להגדיל חורבן הדת ועומת נפשים.

ובארץ ההיא, אוי לי אם אומר, ואוי לי אם לא אומר, בארזים נפלה... שלהבת? לא, הם כי לא להזכיר, אף איש קנאת דת קלה אינה יוקדת בקרבם, בארזים ארזי הלבנון אדירי התורה עמודי היראה אשר בארץ ההיא נפלה — קרירות נוראה, קרירות מסוכנה למאד, הקרובה מאד לרגש יאוש; ואם בארזים כך, מה יעשו איזובי קיר?

גם בזה אין לישראל אלא תקותו ואמונתו כי כמשפט בני אדום אשר הוזהרנו שלא לתעבם מפני האחוה הקדומה, כן יהי גם משפט בני אדום העברים מפירי אחוה, וכין אחים יפריאו בתועבותיהם אשר הם עושים. המה יבנו וה' צבאות יהרום, ואם לא נזכה כי תקיים ההבטחה הזאת כנגד בניניהם, תקיים בישע ה' כנגד עצותיהם, כי אחת דבר התנא בביאור המקרא הזה: "כל מה שאתם יושבין וימחשבין בלבבכם לבנות עלינו ולכלות יגו, הוא הורס עצתכם".

ואה"ק גם היא סבלה רבות ועודנה סובלת מבני אדום העברים האומרים ערו ערו את ישובה הישן עד היסוד בה, האומרים רוששנו, — הישוב ע"פ התורה חזקיה ומצותיה הביא את העם לירישי ועוני בלאומיות, בי ע"ב — נשוב ונבנה חרבות! ובניניהם סתירה הם לתורה והריסות הדת. על בית ספר הידוע ביפו אשר הוקם להפר תורה ולהשכיח אמונה מקרב לבות בני הנעורים, הוסיפו בשנה הזאת גם בית הזמורת, להכין שרי בשירים על לב רע, נותני קל קרנא, משרוקיתא לצלם הלאומית, לעבודה זרה החדשה אשר יאמרו להמות לב עברים עוררים למעוה אחריה, כהני און אשר לבמ"ה מתחזקים בתעוהויעיהם, ומשתמשים בכל החבולה לחוק בדקי בתיהם ובניניהם, המון העם התמים נתבע לדברים שבקדושה ונותן, והמה מעבירים את כספו למולך, וצועקים בקול: נצחנו נצחנו; הרי בנינינו קיימים!

גם כנוגע לזה עלינו להנחם בהבטחת הנביא בשם ה': המה יבנו ואני אחרום וכבאר ה"ל לא דבר הכתוב כנגד הבנין אלא כנגד העצות, כל מה שאתם חושבים בלבבכם לבנות עלינו ולכלותינו

הוא הורס עצתכם.

ישראל הנאמן לאלקיו בכחו יקום ויעמוד עד יערה רוח ממרום לבנות הריסותיו, ועד העת ההיא ידום ויחל לתשועת ה' המקיימו בארצות פוזריו, הורס בינינו בני אדום הקמים עליו ומפר עצתם. בזה לרשעי ישראל המכחשים גם כמה שפילסופי אזה"ע מודים, כמאמר אותו הפילוסוף לר' אלעזר, "יושבים בכל שנה לבא לכלות אתכם וחדסב אתי ומבטיל ליה". באמונתנו נחיה ובתקותינו תקות ישראל נשתעשה ולה' הישועה.

שבר על שבר.

ירושלם ב"ה אלול. — עוד לא נמחו הדמעות אשר הורידו תושבי עירנו על מות הרה"ג הצדיק מוה"ר פנחס אהרן נימינסקי ז"ל, והנה קרא ה' שנית לבכי ולמספד בשערי ירושלם, הרב הנכבד מו"ה יוסף ריבלין ז"ל סופר ועד הכללי אשר לאחינו האשכנזים ה"י בירושלם ועריה, גוע וימת המול ביום ש"ק אחר הצהרים, ובלילה הובל לקברות בכבוד גדול, אפי אנשים נהרו אחרי מטתו ומפרנים רבים הספידוהו כהלכה.

נסתם הגולל על חסרונות המנוח אשר בכל בן תמותה לא היה נקי מהם, ואשר לרגלי עבודתו נאלצנו פעמים לא מעטות להעיר עליהם, עתה אין לנו אלא מעלותיו וכשרונותיו המובנים אשר אותם באר הרה"ח מוה"ר פ"נ"י במאמרו הבא הלאה. הנצב"ה, ומעמקי לב נעורר את יודעיו ומכיריו לחוסל על אמנתו ויתומיו אשר אברו משעולחמם.

ירושלם.

הרב ר' יוסף ריבלין נפטר והלך לעולמו, ביום השבת לסדר, אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלקיכם" נפתח גפשו השחורה אחרי מחלת תשעה ימים הקריה הומה נפל עמוד התוך שבל בית הועד הכללי נשען עליו, בהיותו בחיים היה מן בני אדם שרדשו את התואר הזה לגנאי כאלו חו"ש תפיש משום ההתנהגות בידיו ככלי תת. לאחדים לקחת חלק בה, אך עכשיו הכל מודים כי יש לדרשו כולו לשבח. הוא היה עמוד התוך לאשר טוב לבו והוא לבו וארך רוחו ונקיון כפי הכשירותו לשאת עליו לברו את כל המשא הכבד הזה, ועכשיו כשנפטר אין כו שימלא מקומו. הכבוד האחרון הגדול אשר עשו לו בלכתו לבית עולמו הוא העד הנאמן עד כמה מרגיש יושב ירושלם באבדה הגדולה אשר אבדה להם במותו. ליה גרולה כוז שהיתה לו היא מן המקרים היוצאים מן המצוי, לא בכדי ספרו ספריו מצד אחינו הספרדים והאשכנזים גם יחד, כי אמנם אדם כשר כמותו גם הוא מן הרברים הבלתי מצויים, כשלושים שנה עמד בראש בית הועד הכללי, רבנות בכנסו ויצאו על ידו ולמרות כל הרבות הרעות אשר הוציאו עליו לא דבק בכפו מאום, ותחת התומות והבתים ואלפי השקלים אשר יחסו לו לא הגיה ארזיו אפילו קבא דמוריקא כמה לתחיות את בני ובנותיו הקטנים אשר נשארו יתומים עוזבים בלי אב ואם.

הרב ר' יוסף ריבלין ז"ל היה איש רב פעלים במלוא מוכן המלה, וכשיבואו ספריו אמת לכתוב תולדות התפתחות הישוב כאה"ק ורשמו את שם האיש הזה "באותות ובה" הוא האיש אשר החל בבנין הפרורים מחוץ לחומת ירושלם, הוא הגיה אבן הפנה לאגודה "נחלת שבעה" וייסד את חברת "מאה שערים" ויבן את "משבנות ישראל" ואת "אבן ישראל" וישם זכרון להשר מונטיפיורי בשכונת "מוכרת משה", "אזהל משה", וימון משה ועל ידו התכוננו "כנסת ישראל", "עזרת ישראל", ו"כרון טוביה" "שערי צדק". כל הפרורים האלה מצבות קיימות ונהג לדור אשר אין בבה כל עין צרה ולב רע לבטלן, כי אבן מקור תועק וכפים מעץ תענינה: ויום אמונות בנו אותנו ולא נמצא בנו מיהוש גזול אפילו שזה פרזטה.

זה כח האיש הזה לטובת הכלל, אך טובת לבו ורחמנותו ביחוס לעניים בכלל ולעניי בני משפחתו בפרט לא יוכל לדעת בלתי איש קרוב לו בכל עת כמותו, ומאון טובעו לרדת לפרטים הנני רק להגיד, כי לא רק לארבעת בניו ישתי בנותיו הכתולות, אך עוד לשלושים נפשות וזולתם אבד ככלכלם ומפרנסם.

הרב ר' יוסף ריבלין היה איש אמת מעורר ועשוי לבלי תת, גם כי המטירו עליו פחים הוא במקומו לא זן, בכל זאת נגעו הרבנות האחרונות אשר נכתבו כדון לב בלתי מצוי, עד נפשו (ידבאוהו עד מותו ה') הטוב וכפר בעד כל שוגה הנמשך אחר המשגים לרבר על צדיק עתק, וישם עין לטובה על אלמנותיו ועל בניו ובנותיו היחזקים העוזבים לרפא את שברם והריסותם והוא הנצב"ה.

יחיאל מיכל פינס.